

Рада розглядає проект Податкового кодексу

Анастасія Зануда

Бі-Бі-Сі, Київ

Верховна Рада розпочала розгляд проекту Податкового кодексу в другому читанні, який уже призвів до масових акцій протесту дрібних підприємців по всій Україні і викликав критику експертів.

Як повідомляють, депутати збираються працювати сьогодні до 22:00.

Тим часом біля стін парламенту зібрались кілька тисяч підприємців, які протестують проти ухвалення Податкового кодексу. Вони закликали президента зробити все для того, щоб новий кодекс не набув чинності.

Прем'єр-міністр Микола Азаров відкинув звинувачення в тому, що новий Податковий кодекс здатний знищити малий бізнес. Коментуючи інформацію про розширення прав податківців та звуження прав платників податків у новому кодексі, пан Азаров заявив, що це не так:

"Ніяких нових перевірок не буде. Ніяких міфічних опитувань, обстежень, обшуків, вилучень особистого майна також не буде. Більш того, права органів податкової служби обмежені вичерпно викладеним у кодексі, і вихід за ці межі платник податків може оскаржити у суді. І взагалі, будь-які санкції податкової служби можливі лише за рішення суду."

"Права податківців не тільки зберігаються - є реальне розширення прав податківців і обмеження для платників податків можливості протидії незаконним спробам перевірок"

Олександр Мінін

"Це висловлювання не відповідає дійсності," - заявив в інтерв'ю Бі-Бі-Сі Олександр Мінін, старший партнер юридичної фірми КМ Партнери, що спеціалізується на податкових консультаціях.

Він твердить, що той текст законопроекту, який наприкінці минулого тижня було оприлюднено на сайті Верховної Ради, такі свідчить про розширення прав податківців та звуження прав платників податків.

Олександр Мінін: І раніше, і тепер передбачається, що санкції будуть накладатися відповідним рішенням керівника податкового органу. Тобто і тепер, і надалі, згідно із Податковим кодексом, санкції застосовуватимуться без рішення суду. Більш того, якщо порівняти текст із тим, що є зараз, можна бачити, що кількість перевірок такі збільшено, просто їх назвали трохи інакше, але для них надали додаткові можливості, і регулюються вони більш вільно для податкових органів. Яскравий приклад - пункт 56.20 - це вимоги до оформлення скарги. Вони визначатимуться самою Державною податковою адміністрацією. Ми вже бачили, до чого це призвело у випадку із податковими деклараціями. І тут так само закладаються можливості для обмеження дій платників податків. Тобто права податківців не тільки зберігаються - є реальне розширення прав податківців і обмеження для платників податків можливості протидії незаконним спробам перевірок.

"Порівняно із чинним законодавством стан погіршується. Якщо говорити про малий бізнес, то я б сказав, що адміністративний тягар для нього сильно збільшується."

Олександр Мінін

Бі-Бі-Сі: Пане Олександр, про "фіскальну" спрямованість проекту Податкового кодексу ми говорили ще при першій спробі ухвалити його у парламенті. Ви кажете, що ці зауваження і у другому варіанті не зняті. Але цей другий варіант також викликав побоювання щодо майбутнього малого бізнесу в Україні, були акції протесту підприємців. Чи дійсно норми, передбачені у другому варіанті, призведуть до згортання чи "тінізації" малого бізнесу?

Олександр Мінін: Якщо порівнювати із версією 1.1 - тією, що ухвалювали влітку, - то дійсно, найбільш одіозні норми у другій версії, яка була прийнята у першому читанні восени, знято. Але ж порівнювати треба не з тим, що було найгіршого у першій редакції, а із тим законодавством, що є зараз. Порівняно із чинним законодавством стан погіршується. Якщо говорити про малий бізнес, то я б сказав, що адміністративний тягар для нього сильно збільшується. Наприклад, порівняємо те, що треба було робити на єдиному податку (а вимоги були досить простими), із тим, що буде треба робити зараз. Навіть якщо касовий апарат придбає держава, то буде додаткова звітність, додаткові видатки. А головною метою при запровадженні єдиного податку було спрощення режиму звітності. Тепер його ускладнюють.

Бі-Бі-Сі: Відомо, що між першим і другим читанням до проекту Податкового кодексу було внесено близько 4,5 тисяч поправок. Із них близько 800 - від опозиції, яка наполягає на тому, аби всі їх розглянули. У відповідь лідер фракції Партії регіонів Олександр Єфремов заявив, що тоді Податковий кодекс ухвалюватиметься у "пришвидшеному режимі". Як це може бути, ми бачили при ратифікації "харківських угод", коли весь процес ратифікації - разом із бійкою - тривав 40 хвилин. Але якщо Податковий кодекс буде ухвалено саме в такому режимі, і президент його підпише, і далі, як неодноразово заявляв прем'єр, на основі цього нового кодексу верстатиметься бюджет, то чи не буде тут колізії вже із Бюджетним кодексом, який передбачає, що податки не можуть змінюватися менше, ніж за рік до початку бюджетного процесу? Чи не може це теоретично стати підставою для оскарження у суді нарахованих податків?

Олександр Мінін: Колізія або порушення чинного законодавства, безперечно, є. Тут, я би сказав, порушуються і загальні принципи верховенства права, бо людина, коли вона планує свої кроки, повинна мати можливість передбачати їх наслідки. Тим більше у бізнесі та інвестиціях, коли мова йде про рішення не на один день і не на один місяць. І фактично порушуючи цю норму бюджетного кодексу, порушується і норма про верховенство права. Тому я не виключаю оскарження не тільки в судах України, бо є підстави казати про їх контрольованість, але й у міжнародних інстанціях. Я би сказав, що є підстави і для звернення до Європейського суду з прав людини. І там цілком можна очікувати рішення не на користь України.

http://www.bbc.co.uk/ukrainian/business/2010/11/101115_tax_analysis_it.shtml